KULLEĠĠ SAN BENEDITTU
Skola Sekondarja, Ħal Kirkop

EŻAMI TA' NOFS IS-SENA – 2015/2016
SKEMA TA' MARKI

IR-RABA' SENA	Studji Soċjali Option	Ħin: siegħa u nofs

A. Aqra din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet:

Hawnhekk ser issib it-tweġiba t-tajba għal kull mistoqsija. Pero' jista' jkun li t-tweġibiet ivarjaw min-naħa tal-istudenti. Il-marki jingħataw għal kull tweġiba li tagħmel sens.

1. Adoloxxenza hi l-perjodu ta' bejn it-tfulija u ż-żgħożija filwaqt li żgħożija hu ż-żmien ta' wara l-adoloxxenza meta persuna tkun għaddiet minn żvilupp fiżiku, mentali u soċjali. (2)

2. Ħafna żgħażagħ ikunu jixtiequ jaħdmu għal bidla iżda min-naħa 'l oħra ma jkunux jixtiequ li s-soċjeta', speċjalment l-anzjani jduru kontrihom għalhekk jipprovaw iżommu stabbilita'. (2)

3. L-irwol taż-żgħażagħ fis-soċjeta' Maltija hu li jibnu l-identita' tagħhom skont l-idoli tagħhom, li jissieħbu f'għaqdiet fil-lokal u kif ukoll jagħtu l-opinjonijiet tagħhom. (3)

4a. Iż-żgħażagħ huma n-nies li jkollhom enerġija biex jaħdmu, jorganizzaw attivitajiet u anke jagħtu opinjonijiet biex iġibu l-bidla. (2)

4b. Aġenzija Żgħażagħ u Kunsill Nazzjonali taż-Żgħażagħ. (2)

5. Sotto-kulturi taż-żgħażagħ huma gruppi ta' żgħażagħ li ma jimxux mal-istil ġenerali taż-żgħażagħ iżda jkollhom stil ta' ħwejjeġ, xagħar, mużika li jisimgħu li jkunu differenti min-norma bħal emo's, rockers u skaters. (2,3)

6. Programm ta' rijabilitazzjoni hu programm li jgħin persuna biex terġa taddatta ruħha għas-soċjeta' wara li tkun għaddiet minn perjodu diffiċli, eż. Programm tad-drogi u l-Ħabs. (2,2)

7. Imġiba devjanti hi imġiba li tikser in-normi tas-soċjeta', eż. Meta persuna tirrispondi lil min għandu l-awtorita' filwaqt li imġiba delikwenti hi imġiba li tikser il-liġijiet bħal użu ta' drogi. Żewġ tipi ta' imġiba li qabel kienu jitqiesu bħala devjanti huma li persuna jkollha ħafna tattoos jew li jkollha ħafna msielet f'partijiet differenti. (3,2)

25 marka

B. Aqra din is-silta u wieġeb il-mistoqsijiet:

Hawnhekk ser issib it-tweġiba t-tajba għal kull mistoqsija. Pero' jista' jkun li t-tweġibiet ivarjaw min-naħa tal-istudenti. Il-marki jingħataw għal kull tweġiba li tagħmel sens.

1. Ix-xogħol hu attivita' tal-moħħ jew tal-id fejn il-bniedem jipproduċi xi ħaġa. Ix-xogħol jurina sens ta' identita' għax juri aħna x'livell ta' edukazzjoni għandna u aħna x'inħobbu nagħmlu. (2,2)

2. Ix-xogħol hu importanti għal bniedem għax jagħtih sens ta' identita' u bix-xogħol, persuna tkun tista' taqla' l-flus. (2)

b. Ix-xogħol hu importanti għas-soċjeta' għax ikabbar l-ekonomija tal-pajjiż u l-pajjiż jibqa' żviluppat. (2)

3. Is-settur terzjarju. (1)

b. It-tieni settur tal-ekonomija hu s-settur ta' meta riżors naturali jsir fi prodott filwaqt li r-raba' settur hu s-settur tar-riċerka. (2)

4. Bl-industrijalizzazzjoni x-xogħol ħalla effetti kemm pożittivi u kif ukoll negattivi fuq is-saħħa tal-bniedem. Effetti pożittivi li naqset it-tbatija iżda effetti negattivi bħal problemi fl-għajnejn, uġigħ ta' ras peress li dejjem tagħmel l-istess xogħol u xogħol monotonu li jġib ħajja monotona. (3)

5. L-etika tax-xogħol hi l-mod kif għandna nġibu ruħna fuq il-post tax-xogħol, eż. Puntwalita' u li taħdem tajjeb fi grupp. (1,2)

6. Nies b'diżabilita' li minħabba d-diżabilita' tagħhom ma jkunux jistgħu jsibu xogħol. Nies ta' eta' kbira li ma jagħtuhomx opportunita' għal xogħol għax min iħaddem jara li huma kbar fl-eta' u mhux *worthed* li joqgħod jgħallimhom. (2,2)

7. Il-klassijiet soċjali huma saffi ta' nies li jkollhom l-istess riżorsi u opportunitajiet. Il-flus u l-poter. (2,2)

25 marka

Ċ. Wieġeb dawn il-mistoqsijiet kollha fit-tul:

Hawnhekk ser issib it-tweġiba t-tajba għal kull mistoqsija. Pero' jista' jkun li t-tweġibiet ivarjaw min-naħa tal-istudenti. Il-marki jingħataw għal kull tweġiba li tagħmel sens.

1. Is-saħħa ħolistika tiġbor fiha saħħa fiżika, saħħa mentali u saħħa soċjali. Saħħa fiżika hi li tkun b'saħħtek fil-ġisem u li tiekol dieta bilanċjata u tagħmel eżerċizzju fiżiku. Saħħa mentali hi li tkun taf tikkontrolla l-istress tal-ħajja biex ma taqax f'dipressjoni u saħħa soċjali hi li persuna tibni relazzjonijiet soċjali ma' ta' madwarha u anke tissieħeb f'għaqdiet fil-lokal. (5)

2. Li tiekol dieta bilanċjata, tagħmel eżerċizzju fiżiku, tagħmel visti regolari għand it-tabib, tieħu l-mediċini li jkollha bżonn u anke li żżomm lilha nnifisha nadif. (5)

3. Benefiċċji kontributorji huma benefiċċji li biex toħodhom, trid tkun ħallast l-NI bħal pensjoni jew il-benefiċċju tal-mard. Benefiċċji mhux kontributorji huma benefiċċji soċjali li joħodhom kull min ikun fil-bżonn u mhemmx għalfejn tikkontribwuti għalihom, eż. childrens' allowance. (5)

4. Faqar assolut hu faqar fejn parti kbira mill-popolazzjoni tal-pajjiż ikunu qed jgħixu f'faqar estrem, eż. Uganda. Faqar relattiv hu faqar fejn in-nies ma jkollhomx biex jixtru affarijiet li għal kumplament tal-pajjiż ikunu bżonnjużi, eż, washing machine. (2)

b. Mard għax in-nies ma jkollhomx biex jixtru mediċini, aktar serq mill-ħwienet u l-ekonomija tal-pajjiż tmur lura. (3)

5. Esklużjoni soċjali hi meta persuna ma tiġix aċċettata fis-soċjeta'. (2)

b. Minħabba reliġjon, kulur tal-ġilda jew diżabilita'. (3)

.

25 marka

D. Agħżel WIEĦED mit-temi li ġejjin u ikteb komponiment dwaru f'madwar 250-270 kelma.

Il-marki jingħataw lil kull idea li tagħmel sens skont it-titlu tal-komponiment.

Il-25 marka għandhom jitqassmu hekk:

21 - 25	Tajba ħafna
16 - 20	Tajba
12 - 15	Mhux ħażin
0 - 11	Mhux tajjeb

25 marka